

Finansiell strategi og risikopolitik Københavns Kommune

d. 26. august 2010

Nøgletal for Københavns Kommune

	København	Hele landet
Udskrivningsprocent (2010)	23,80	24,90
Langfristet gæld pr. indbygger, kr. (2009)	9.899	13.737
Likviditet efter kassekreditreglen pr. indbygger, kr. (4. kv. 2009)	11.918	4.406
Ikke disponeret likviditet (mio. kr.)	686	-
Befolkningsvækst -> år 2024	11,5%	4,3%

Statslige regler (1). Likviditet

Likviditetsstyring

- Styrelsesloven, §44:
 - ”Midler, som ikke af hensyn til de daglige forretninger skal foreligge kontant, skal indsættes i pengeinstitut [...] eller anbringes i sådanne obligationer eller investeringsbeviser, i hvilke fondes midler kan anbringes ”
 - Efter bekendtgørelse om anbringelse af fondes midler kan kommuner herefter investere overskudslikviditet i bankindsud, obligationer eller investeringsbeviser. Gennem investeringsforeninger kan kommuner ligeledes indirekte investere en del af deres likviditet i aktier.
- Kassekreditreglen
- Lånebekendtgørelsen, § 9
 - Kommuner må ikke over en 365-dages gennemsnit trække på deres kassekredit. Kassekreditter kan derfor kun anvendes ved kortvarige likviditetstræk, men kan ikke erstatte egen positiv kassebeholdning.

Statslige regler (2). Lån

- Lånebekendtgørelsen regulerer kommunernes låntagning.
 - Grundprincippet er, at kommuner ikke kan hjemtage lån, hvis der ikke er "låneberettigede" udgifter, som fra et overordnet styringshensyn kan tillades lånefinansieret.
- I Københavns Kommune er det i praksis bl. a. byfornyelse, lån til pensionisters ejendomsskatter, og energibesparende foranstaltninger. Udgifterne skaber en "låneramme".
- Fra lånerammen trækkes:
 - Leje- og leasingaftaler, som erstatter anlægsudgifter,
 - garantistillelse for diverse formål og
 - Låntagning i selvejende institutioner, kommunale selskaber mv.

Statslige regler (3). Sammenfatning

Sammenfatning

- Kommuner skal i gennemsnit have positiv likviditet
- Træk på kassekreditter kun i korte perioder
- Lån må kun optages til få, specifikke udgiftsposter
- Kommuner kan ikke dække driftsunderskud ved fremmedkapital og kan som regel ikke foretage lånefinansierede anlægsarbejder. Likviditet må derfor komme fra overskud på den almindelige drift.

Organisering

- Københavns Kommune varetager selv både formue- og gældsplejen
- Dog etableret investeringsforening til forvaltning af midler fra salg af el-aktiviteter til DONG i en periode. En administrator og fire forskellige forvaltere
- Tæt kontakt med eksterne forbindelser – banker, Kommunekredit, investeringsforening m.m. (om den løbende forretning, alternative produkter, markedsudvikling, lovgivning etc.)

Organisering. Intern og eksternt

Borgerrepræsentationen. Overordnede bemyndigelser og beslutninger. Delegering af bemyndigelse til Økonomiforvaltningen

Økonomiudvalg. Godkender den årligt ajourførte risikopolitik for Københavns Kommune; orienteres kvartalsvis om bl.a. likviditet; er inde over større væsentlige beslutninger, herunder rammer for investeringsforeningen og lån m.m.

Direktion. Økonomiforvaltningen. Overordnet ledelse og beslutninger; formidling ift. Økonomiudvalg m.m.

Koncernservice

- Daglige ind- og ud-betalinger
- m.m.

Center for Økonomi

- Analyser
- Indstillinger
- Løbende kontakt til eksterne
- Budget, prognoser, opfølgning
- Udførende ift. eksterne

Investeringsforening

Administrator: Danske Invest
Fire forvaltere:

- Danske Capital,
- Nykredit,
- PFA og
- LD

Banker etc.

- Løbende betalinger
- Aftaleindskud
- Obligationer
- Lån og swaps
- Etc.

Stat, myndigheder m.m.

- Indenrigs- og Socialministeriet
- SKAT
- Finanstilsynet
- m.fl.

Formål med strategi og risikostyring i KK

Den finansielle risikostyring skal bl.a. adressere håndteringen af:

- Operationel risiko (dvs. man skal sikre at man har de rette kompetencer på områder, have en politik, løbende rapportering etc.)
- Likviditetsrisiko (dvs. risikoen for at man ikke har likviditet til de løbende udgifter)
- Renterisiko (dvs. indrettes så man kan håndtere renteændringer)
- Refinansieringsrisiko (skal kunne håndtere udløb af aftaler - især relevant på gældssiden ved udløb af lån hvor man skal have en plan for evt. refinansiering).
- Valutarisiko

KKs rammer for strategi og risikostyring

- Overordnede rammer fastlagt af Borgerrepræsentation. Bemyndigelse til Økonomiforvaltningen
- Økonomiudvalget behandler den årligt opdaterede risikopolitik, der fastsætter en række konkrete rammer til håndtering af finansielle risici
- Økonomiforvaltningen bemyndiget til styring af investeringsforening, låneomlægning, obligationskøb, aftaleindskud etc.

Case 1: Risikopolitik - Økonomiudvalget

- Københavns Kommune udarbejder årligt risikopolitik for finansielle aktiver og passiver
- Finanskrisen og bl.a. artikler i pressen om "kommuners spekulation" har bragt stor fokus på finansielle risici
- Artikler om "uetiske investeringer" skaber fokus på etisk investeringspolitik

Dec. 2008 – feb. 2009

- Vurdering af eksisterende politik ift. risici
- Analyser /sparring med eksterne m.m.
- Formulering af politik – mere kvantitativ, målbar og operationel

Marts 2009

- Indstilling med risikopolitik og bilag til Økonomiudvalg (ØU)
- ØU behandler: Forskellige holdninger - debat. Spørgsmål og ønsker om yderligere analyser

April 2009

- Økonomiforvaltningen udarbejder analyser og svarer på spørgsmål
- ØU vedtager risikopolitik
- Dog vedtages ændringsforslag om etisk politik

Maj-juni 2009

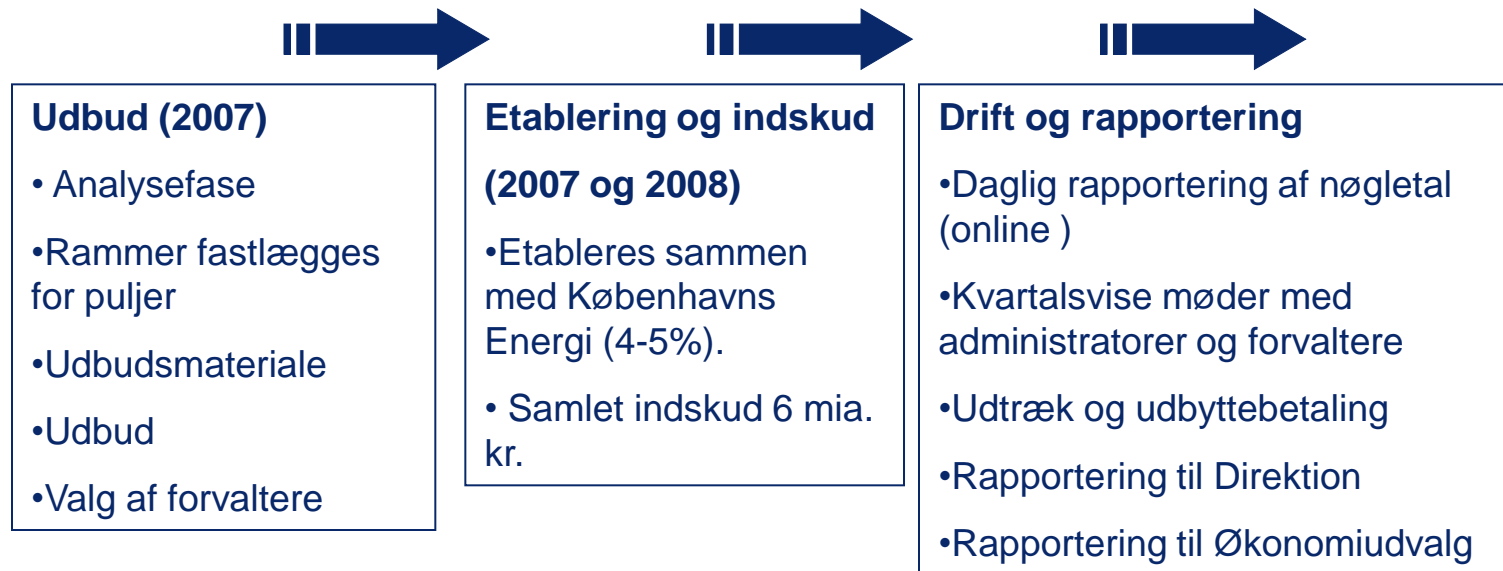
- Økonomiforvaltningen: research og sparring med andre vedr. etiske investeringer
- Vurdering af implementerbarhed med kapitalforvaltere.
- Formulering af etisk politik. Indstilling til ØU d. 16. juni

Case 2: Udbud; kapitalforvaltere; inv.forening

▪ Provenu fra salg af el-aktiviteter til DONG: Vurderet hensigtsmæssigt med ekstern professional kapitalforvaltning i en periode

Udbud af:

- Administration af kapitalforvaltning som egen investeringsforening
- Kapitalforvaltning: 4 puljer med forskellige mandater
- Kommunen har oprettet egen investeringsforening med optimering af afkast og risiko

KKs risikopolitik i hovedtræk

KK har en række mål og rammer for de forskellige dele af formue- og gældspleje og følger tæt op, bl.a.:

- Investeringsforening:
 - Definerede rammer for aktivklasser (obligationer, aktier etc.)
 - Kort ”varighed” (risiko) på obligationer (max. 3 år)
 - Lav valutakursrisiko (max 5 % i anden valuta end DKK og EUR)
 - Kapital fordelt på flere forvaltere / investerings-strategier
- Likviditet:
 - Likviditetsprognose, løbende opdatering, daglig opfølgning
 - Sprede indestående m.m. på især to store banker
 - Placere likviditet i korte obligationer m.m. (risikospredning og bedre afkast)
 - Krav om høj kreditværdighed hos banker
 - Max. engagement på 10 % af bankens egenkapital
- Lån
 - Max. 50 % i variabel rente
 - Lav valutakursrisiko
- Finansielle instrumenter
 - Fremadrettet krav om sikkerhed hos modparten ved brug af finansielle instrumenter (f.eks. swaps)
- ”...gennemskueligt og af gængs karakter...”

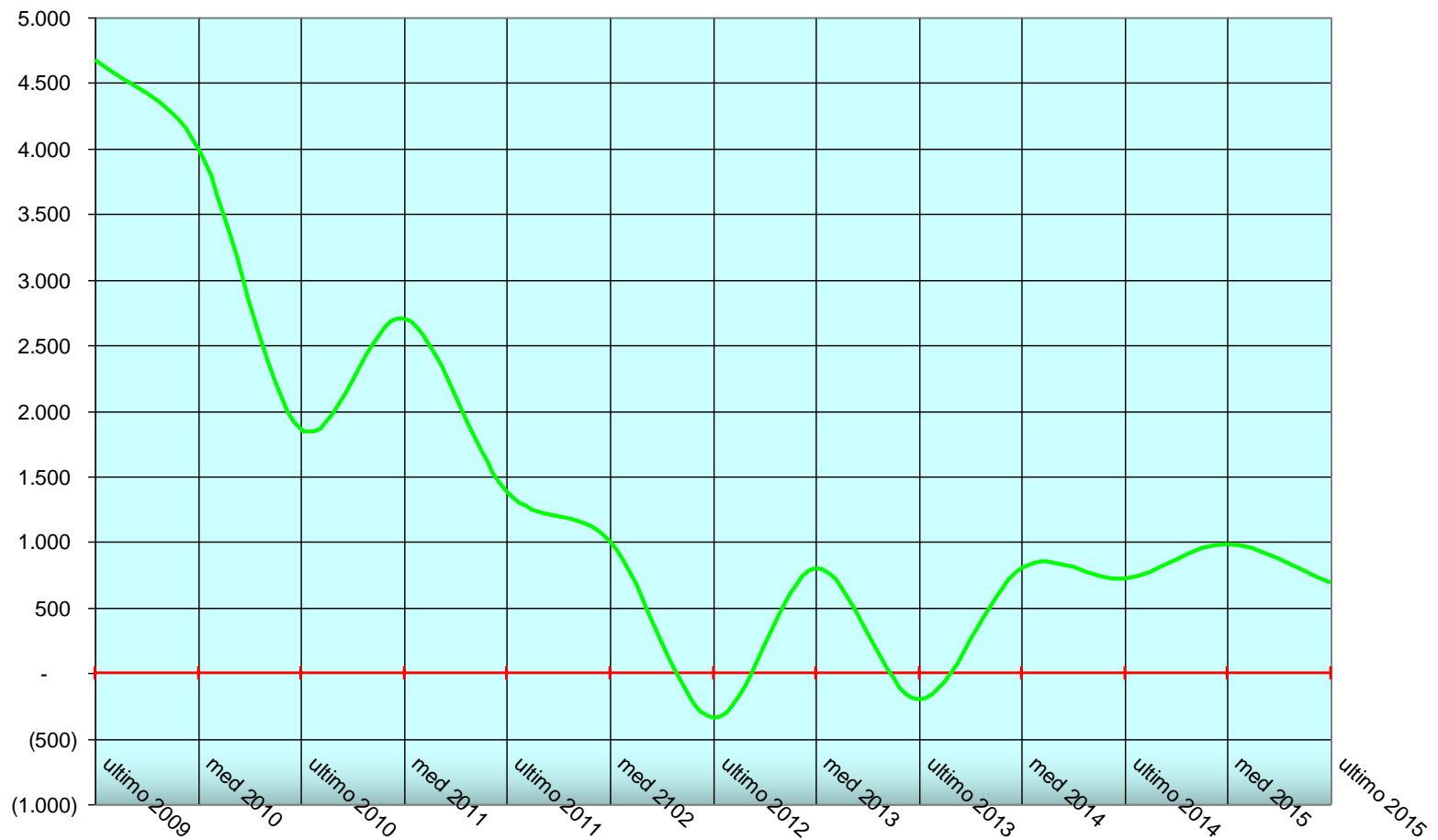

Placeringsomfang ultimo 2009 (mio. kr.)

Likviditet (bankindestående og kontantbeholdning)	821
<u>Investeringsbeviser</u>	
Frie Investeringsbeviser	3.659
Deponerede Investeringsbeviser	<u>1.654</u>
= Investeringsbeviser i alt	5.926
<u>Obligationer</u>	
Frie Obligationer	1.156
Deponerede Kommunekredit-obligationer	<u>4.775</u>
= Obligationer i alt	5.931
= Finansielle aktiver i alt	12.678
- heraf deponeret	6.429
- heraf "frie midler"	6.249
- heraf reel kasse (ikke disponeret likviditet)	686

Forventet udvikling i KKs likviditet

Mio. kr

Reel kasse (ikke disponeret likviditet)

	mio. kr.
Faktisk likviditet, ultimo 2009 (IM hovedfunktion 9.22)	4.673
Skat til staten 2009-2010 sfa. salget af elforsyningen	-1.059
Mellemregning mellem 2009 og 2010 (IM-funktion 9.28.17)	-1.440
Forventede udgifter til Nordhavnsvejen (1)	-1.030
Lån til Multiarena (2)	-200
Forsyningsvirksomheders tilgodehavende i kassebeholdningen (IM-funktion 9.35)	-71
Frigivelse af deponeringer (Salg af el-aktiviteter og overskudslikviditet), andre likviditetseffekter	1.384
Udskudte anlægs- og driftsprojekter	-1.571
= Reel kasse pr. 30/6 2010	686

Noter

(1) Kommunens andel af udgifter ifølge aftale indgået med staten.

(2) Rente- og afdragsfrit lån til byggeri af Multiarena.

Renter og investeringsafkast 2009 og 2010

	2009 regnskab		2010 regnskab januar-juli		2010 prognose	
	mio. kr.	i %	mio. kr.	i % (ikke annualiseret)	mio. kr.	i %
Bankkonti	54	2,0%	9 (*)	0,4%	11	0,6%
Frie obligationer	53	4,3%	50 (**)	4,3%	54	4,7%
Investeringsforening (samlet reel afkast)	445	8,1%	179	3,4% (***)	187	3,6%
I alt	552		238		252	
Budget	299		96		165	

(*) Korrigeret for periodisering ved rentetilskrivning ved årsskiftet

(**) Renten for hovedparten modtages én gang årligt primo året – ikke periodiseret

(***) Annualiseret svarer det til 5,8%

Investeringsforening. Aktiv-fordeling

Tilladte investeringsaktiver	Maksimal andel i pct. af den investerede kapital	Andel pr 31. jul. 2010
Danske Stats- og Realkreditobligationer	100 %	74 %
Kommunekredit obligationer	30 %	0 %
Europæiske statsobligationer i EUR	6 %	1 %
Erhvervskredit obligationer med rating AAA – BBB	20 %	13 %
Aktieinvesteringer via investeringsforening	16 %	10 %
Kontantbeholdning og aftaleindlån	22 %	2 %

Styringsværktøjer

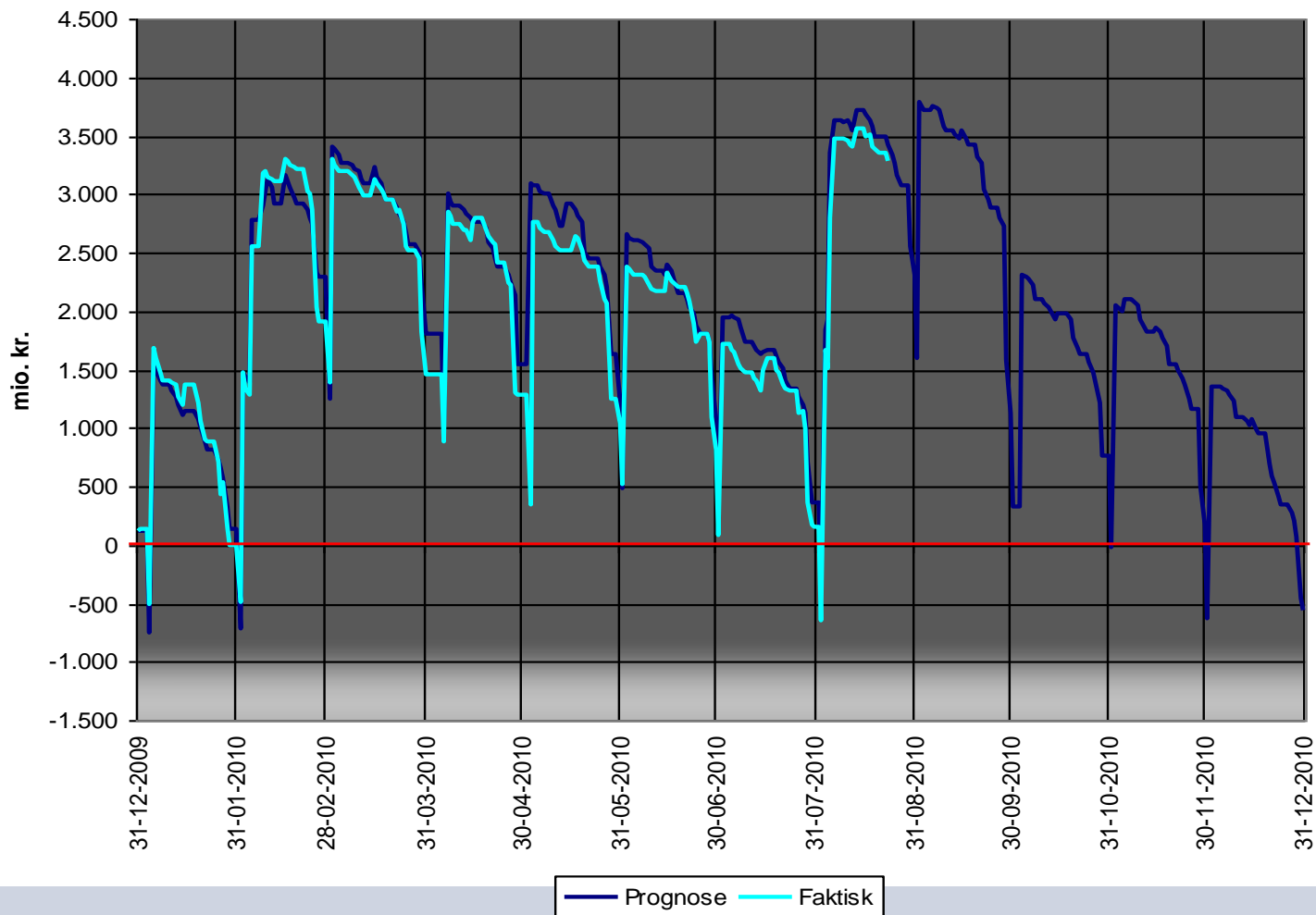
- Likviditetsprognose
- Budget og overslagsår & ”Reel kasse”
- Information. Tæt kontakt med banker, kapitalforvaltere m.fl., brug af bl.a. ”Nordea E-Markets” (on line markedsinformation m.m.)
- Investeringsforening: Kvartalsmøder og on line rapportering på afkast og beholdning (der arbejdes på yderligere forbedringer).
- Løbende analyser m.m.

Likviditetsprognose 2010 (bankindestående)

Likviditetsprognose 2010 (bankindestående)

D. 4. juni 2010, ændring af referenslinier

Igangværende udfordringer og aktiviteter (1)

- Omlægge gæld fra høj, fast rente til lavere rente - delvis variabel
 - Samlet risiko skal ses i sammenhæng med aktivsiden (fast / variabel))
 - 858 mio. kr. i 2009 (variabel)
 - 2.555 mio. kr. i 2010 (1/2 fast, halv variabel)
- Fortsat udvide paletten på aktivsiden – bl.a. obligationer, udvidelse af kreditmuligheder og brug af repo-forretninger (reducere risiko: bankpakke-udløb, lav rente på anfordringskonti)
- Etisk politik for finansielle anbringelser – svært område med mange holdninger og bevågenhed ("atomvåben", "Palæstina" etc.)
- Den finansielle / økonomiske krise og fortsat usikkerhed mht. finansielle markeder

Likviditetsprognose

- Store forbedringer i de seneste par år
- Opdateres løbende, minimum kvartalsvis
- Daglig opfølgning
- Bruger budgetter, historiske betalingsmønstre, prognoser og anden information

- Fortsat forbedringsmuligheder:
 - Bl.a. kreditorbetalinger, herunder især anlægsinvesteringer
 - Systematisere og strukturere store datamængder vedr. cash flows
 - Allokere ressourcer og skabe øget fokus i organisationen

Gode råd til finansiel risikoleedelse

- Vurder jeres risici og definer jeres risiko-tolerance
- Formuler risikopolitik – politisk godkendelse
 - Specifikke rammer for risikoprofil – valuta, rente, likviditet, modpartsrisiko m.m.
- Løbende rapportering til administrativ og politisk ledelse
- Sikre interne kompetencer og ressourcer - overvej evt. outsourcing af formue- og/eller gældsplejen
- Gode rådgivere og eksterne samarbejdspartnere - hold tæt dialog
- Løbende vurdering af afkast og risiko – bl.a. ifht. markedet – brug evt. benchmarks
- Vurder aktiver og passiver sammen, ikke kun hver for sig